

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/50/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119209313
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3119209313.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu: Slovenská republika v zastúpení Okresnou prokuratúrou Trenčín so sídlom Bernolákova 2, Trenčín, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, D., zastúpenému A. A. E. F., advokátkou so sídlom v D., F. XX/X, o zaplatenie 184.204,90 eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 16. februára 2023, č.k. 28C/57/2019-162, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd odvolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. m e n í tak, že :

Žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

III. Žalovaný m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou dňa 04.11.2019 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie podľa § 456 Obč. zák. v sume 184.204,90 eur. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu uviedol, že so žalobou nesúhlasí a žiada ju zamietnuť v celom rozsahu. Vzniesol námietku premlčania. Okresný súd Trenčín vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 28C/57/2019-104 zo dňa 07.09.2021, ktorým žalobu zamietol. Na základe podaného odvolania Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 5Co/18/2022-140 zo dňa 21.06.2022 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že úlohou súdu prvého stupňa bude odstrániť postupom podľa § 129 CSP vadu žaloby spočívajúcu v jej nezrozumiteľnosti z dôvodu neurčitosti týkajúcu sa označenia žalobcu, následne vo veci opätovne rozhodne, pričom sa dôsledne vyporiada s námietkami strán sporu a to aj ohľadom premlčania uplatneného nároku.

3. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie.

Z uznesenia Prezídia Policajného zboru, národná kriminálna agentúra, národná protizločinecká jednotka, expositúra Západ, Nitra o vznesení obvinenia pod ČVS:

G./H. zo dňa 07.05.2017 s doručenkami bolo zistené, že voči žalovanému a I. J. bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie za zločin neoprávneného zaobchádzania s látkami s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom podľa § 176 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. f) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

Uznesenie bolo doručené Okresnej prokuratúre Trenčín dňa 07.05.2017 o 15:56 hod. (č.l. 92 spisu). Na pojednávaní dňa 02.06.2021 žalovaný uviedol, že za začiatok plynutia premlčacej lehoty považuje dátum 07.05.2017, resp. dátum, kedy bolo uznesenie o vznesení obvinenia doručené prokuratúre. Na pojednávaní dňa 02.06.2021 žalobca uviedol, že premlčacia doba nezačala plynúť od momentu vznesenia obvinenia, nakoľko platí prezumpcia nevinny momentom vznesenia obvinenia. Prokurátor nikdy nie je oprávnený podať žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda podľa § 93 ods. 1 písm. a) CSP ani teda podľa Trestného zákona, ale musí tam byť konečný verdikt o vine, až potom môže prokurátor reagovať o vine a treste, nakoľko mohol byť aj oslobodený.

4. V prvom rade súd skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu na podanie žaloby. Bezdôvodné obohatenie je v Občianskom zákonníku konštruované ako záväzkový právny vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu. Inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje totiž zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť. Jednou z foriem bezdôvodného obohatenia je podľa ustanovenia

§ 451 ods. 2 Obč. zák. prospech získaný z nepoctivých zdrojov, teda majetkový prospech získaný z trestnej činnosti. V praxi sa vyskytujú prípady, keď toho, na úkor koho bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný, nemožno zistiť, napr. ak sa niekto obohatil na úkor neurčitého počtu fyzických osôb pri predaji určitých vecí. V takom prípade niet komu bezdôvodné obohatenie odovzdať a právo na vydanie takéhoto bezdôvodného obohatenia má podľa § 456 Obč. zák. štát, keď preukáže, že nemožno zistiť osoby, na úkor koho bol získaný, a ten, kto bezdôvodné obohatenie získal, musí preukázať, že ho neodovzdal tým, na úkor koho ho získal. Zo žaloby vyplýva, že sa žalovaný obohatil na úrok nezisteného počtu osôb,

z ktorých časť nemožno jednoznačne identifikovať (napr. je uvedené, že ide o osobu z určitého telefónneho čísla) a v rámci trestného konania bolo nepochybne zistené, že sa žalovaný dopustil trestnej činnosti v dôsledku čoho získal majetkový prospech, ktorý nebolo možné odňať prostredníctvom prepadnutia veci, ani v rámci konania o náhrade škody a tento zisk z nedovoleného obchodovania teda vznikol na úkor štátu, nie na úkor osôb, s ktorými mal žalovaný obchodovať. Preto je podľa § 93 ods. 1 písm. a) CSP splnená aktívna legitímácia štátu v zastúpení príslušnou okresnou prokuratúrou na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia a na podanie žaloby. Ide o osobitné originárne právo štátu vo verejnom záujme uplatňovať nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného z nepoctivých zdrojov

a prostredníctvom žaloby prokurátora zabezpečiť reparáciu vzniknutej nerovnováhy v majetkovej sfére na strane subjektu, ktorý sa obohatil na úkor iných subjektov páchaním trestnej činnosti. Bezdôvodné obohatenie sa v takomto prípade vydáva Slovenskej republike v zastúpení obvodným úradom v sídle kraja ako dočasnému správcovi majetku štátu podľa § 5 ods. 1 Zákona o správe majetku štátu. Žalobu v mene Slovenskej republiky podáva Okresná prokuratúra Trenčín s poukazom na ustanovenie § 93 ods. 1 písm. a) CSP, pričom v tomto prípade prokurátor vystupuje ako zákonom určený zástupca štátu. Pasívna vecná legitímácia žalovaného vyplýva zo skutočnosti, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 14.12.2018, č.k. 6T/61/2018-1931, právoplatným dňa 14.12.2018, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, uznaný vinným z neoprávneného zaobchádzania s látkami s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom, pričom z tohto nedovoleného obchodovania získal majetkový prospech na úkor štátu. V konaní nebolo žalovaným spochybňované uzavretie dohody o vine a treste.

5. Súd sa základe námietky premlčania vznesenej žalovaným zaoberal aj otázkou vymáhateľnosti uplatneného nároku a dospel k záveru, že námietka premlčania je dôvodná. Žalovaný namietol premlčanie z dôvodu, že premlčacia doba na uplatnenie nároku uplynula z dôvodu, že jej počiatok viaže na 10.05.2017, t.j. 48 hodín od vydania uznesenia o vznesení obvinenia, kedy sa žalobca dozvedel o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil a žaloba bola podaná až dňa 05.11.2019. Žalobca sa bránil tvrdením, že začiatok plynutia premlčacej doby je určený dátumom právoplatnosti trestného rozsudku z dôvodu, že platí prezumpcia nevinny, nakoľko môže nastať aj situácia, že by bol žalovaný oslobodený. Tento argument podľa názoru súdu však neobstojí. Otázka začatia plynutia premlčacej doby pri tomto druhu bezdôvodného obohatenia nie je doposiaľ vyriešená rozhodovacou činnosťou súdov. Žalobca pri svojej obrane tvrdil, že konajúci súd má pri rozhodovaní aplikovať článok 4 ods. 1 CSP a teda

použiť analógiu legis, konkrétne ustanovenie § 106 ods. 3 Obč. zák. vzhľadom na podobnosť skutkovej podstaty. Analógiu

v tomto prípade podľa názoru súdu nemožno použiť z dôvodu, že nie je potrebné riešiť medzeru v zákone, nakoľko premlčanie nároku na vydanie všetkých druhov bezdôvodného obohatenia komplexne upravuje § 107 Obč. zák.. Analógia by sa priečila aj s účelom zákonodarcu, ktorý úpravou § 106 ods. 3 Obč. zák. reagoval na potrebu úpravy

v súvislosti s Občianskoprávnym dohovorom o korupcii a jeho úmyslom bolo upraviť práve prípad náhrady škody pri tomto konkrétnom trestnom čine, nie aj možnosť vzťahovať toto ustanovenie na ostatné trestné činy prípadne, iný inštitút. Analógiu v danom prípade nemožno použiť ani s poukazom práve na rozdielnosť inštitútu náhrady škody a bezdôvodného obohatenia a konkurenciu týchto inštitútov, nakoľko existencia pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy. Bezdôvodné obohatenie vzniká okamihom obohatenia na úkor druhého subjektu, pričom nárok na náhradu škody vzniká okamihom vzniku škody, t.j. okamihom, kedy dôjde k úbytku z majetkovej sféry poškodeného. Na základe uvedených skutočností dospel súd k záveru, že žalobca, ktorým je štát zastúpený okresnou prokuratúrou, sa preukázateľne o skutkových okolnostiach, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil, nakoľko bol obvinený zo spáchania trestného činu, na základe spáchania ktorého získal majetkový prospech, a že sa žalovaný obohatil na úrok nezisteného okruhu osôb, dozvedel už doručením uznesenia o začatí trestného stíhania

a vznesenia obvinenia, t.j. dňa 07.05.2017 (dátum doručenia bol zistený z pečiatky Okresnej prokuratúry Trenčín na predmetnom uznesení pri jeho prevzatí - č.l. 92 spisu). Súd je názoru, že v prípade bezdôvodného obohatenia sa analogicky ako pri náhrade škody vychádza z tohto, že sa poškodený dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá, v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach a teda v uvedenom okamihu nemusí byť daná

z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti (R 16/2014 a rozsudok NS SR z 28.05.2010 sp. zn.

1Cdo/82/2009). Dátum právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní je závislý od procesných okolností, ktoré nastali v priebehu konania a s vedomosťou o škode, príp.

o bezdôvodnom obohatení priamo nesúvisí (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn.

25Cdo/519/2002 zo dňa 13.11.2003). Podľa názoru súdu je použiteľná aj judikatúra Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/359/2005 zo dňa 25.04.2006, podľa ktorej subjektívna vedomosť nepredpokladá nespochybniteľnú istotu v určení osoby zodpovednej za vznik škody (osoby, ktorá sa bezdôvodne obohatila). Naisto možno zodpovednosť osoby postaviť až na základe dokazovania, zákon preto vychádza z predpokladu, že po osobe, ktorá vie o vzniku bezdôvodného obohatenia možno požadovať, aby svoj nárok na súde uplatnila akonáhle má

k dispozícii také informácie, v ktorých svetle sa javí zodpovednosť určitej konkrétnej osoby dostatočne pravdepodobnou. V danom prípade, ak je žalobcom štát, ktorého orgán vyšetruje spáchanie predmetného trestného činu, a ďalší jeho orgán následne podáva obžalobu na obvineného za spáchanie predmetného trestného činu, štát v tejto pozícii má informácie - je si vedomý skutkových okolností o tom, kto sa mal zo zdrojov získaných vyšetrovaným trestným činom bezdôvodne obohatiť už v čase vyšetrovania, t.j. pred podaním obžaloby, okamihom vznesenia obvinenia proti takejto osobe. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že sa žalovaný k spáchaniu skutku sám priznal počas výsluchu dňa 19.09.2017, kedy štát, ktorý je žalobcom, (bez ohľadu na to, kedy bol spis odovzdaný okresnej prokuratúre) už mal nespochybniteľnú vedomosť o spáchaní daného trestného činu žalovaným (kedy trestné konanie skončí dohodou o vine a treste alebo odsudzujúcim rozsudkom) a nič mu nebránilo podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorej výšku by ustálil po vykonanom dokazovaní v rámci vyšetrovania alebo trestného konania. Neobstojí obrana žalobcu proti námietke premlčania, že v prípade, ak by podal žalobu pred právoplatným rozhodnutím o vine obžalovaného, táto by bola zamietnutá pre predčasnosť

a prokurátor by musel nahradiť trovy konania. Podľa názoru súdu by bol v prípade, ak by

v čase podania žaloby nebolo ešte právoplatne skončené trestné konanie, správny procesný postup, že sa civilné konanie preruší do právoplatného skončenia trestného konania. Preto neobstojí ani vyššie uvedené tvrdenie žalobcu, že nemôže podať žalobu, kým nie je právoplatný trestný rozsudok, ktorým by bol žalovaný odsúdený, nakoľko platí prezumpcia neviny. V prípade oslobodenia obžalovaného, keď by prokuratúra zobrala žalobu späť alebo by bola žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnutá, prokurátor nemôže byť

s poukazom na § 261 CSP zaviazaný na náhradu trov konania. Vzhľadom teda na skutočnosť, keď súd ustálil, že premlčacia doba začala plynúť dňom 07.05.2017 (najneskôr dňom 19.09.2017, kedy sa žalovaný k spáchaniu skutku priznal) a žaloba bola podaná dňa 05.11.2019, táto bola podaná po uplynutí

dvojiročnej subjektívnej premlčacej doby. Na základe uvedených skutočností, keď súd uzavrel, že žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej doby, žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa

§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 261 CSP. Žalovaný ako strana sporu, ktorá mala vo veci plný úspech, má nárok na náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie práva proti žalobcovi ako strane sporu, ktorá vo veci úspech nemala. S poukazom na § 261 CSP, ktoré pravidlo platí bezvýnimčne a vo vzťahu ku všetkým subjektom, ktorým by mohol potenciálny nárok na náhradu trov konania, vrátane trov dokazovania, vzniknúť, nemožno prokurátorovi uložiť povinnosť nahradiť trovy konania. Na základe uvedenej skutočnosti súd rozhodol tak, že výrokom rozsudku vyslovil, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

6. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobca a žalovaný.

7. Žalobca v podanom odvolaní uviedol, že v časti odôvodnenia týkajúcej sa premlčania uplatneného nároku je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné a zmätočné, nekonceptne spájajúce postup prokurátora v trestnom stíhaní a postup prokurátora v konaní pred súdom, ktorý má byť (v rozpore s princípmi CSP) založený na žalovaní hypotetického nároku, ktorého rozsah sa má záväzne ustáliť v (pokračujúcom) trestnom konaní. Predmetná logika právneho názoru súdu a odôvodnenia je zjavne zmätočná, keďže ak podľa § 193 tretia veta Civilného sporového poriadku je pre civilný súd záväzný záver trestného súdu o vine páchatela, súčasťou súdeného skutku ktorého je aj definitívne ustálenie rozsahu bezdôvodného obohatenia a jeho vzťahu k zbiehajúcemu sa nároku na náhradu škody v prospech poškodených, ktorého navyše status ako plnenia z nepoctivých zdrojov konštituuje práve odsudzujúci rozsudok trestného súdu, je vylúčené, aby právoplatnému skončeniu trestného konania súdneho predchádzalo žalovanie civilných hypotetických nárokov prokurátorom. Odôvodneniu súdu, že štát v tejto pozícii má informácie o tom, kto sa mal zo zdrojov získaných vyšetrovaním trestných činov bezdôvodne obohatiť už v čase vyšetrovania t.j. pred podaním obžaloby (bode 34. rozsudku) nesvedčí nijaká konkrétna a preskúmateľná úvaha, čo samo o sebe v takej právne rozhodnej otázke zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, a to s poukazom na stanovisko uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí pod č. 1/2016. Nárok štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného z nepoctivých zdrojov v zmysle ustanovenia § 456 alinea druhá Občianskeho zákonníka sa uplatňuje v prípadoch, keď ho žalovaní získali protiprávnou činnosťou. Účelom je odčerpanie neoprávnené získaného bezdôvodného obohatenia do štátneho rozpočtu. Subjektívna premlčacia lehota nemôže plynúť od doručenia uznesenia o vznesení obvinenia ako sa domnieva súd prvej inštancie. V trestnom konaní platí zásada prezumpcie neviny. Žaloba prokurátora nemôže byť založená na dohadoch a pravdepodobnostiach, vzhľadom na prebiehajúce dokazovanie by nebolo reálne možné v petite ustáliť výšku získaného neoprávneného prospechu. Nemožno opomenúť, že aj v prípade rozhodnutia vydaného v prospech obvineného, resp. obžalovaného, by pri takomto výklade reálne hrozila žaloba podaná v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Konajúci súd mal pri rozhodovaní vo veci aplikovať článok 4 ods. 1 CSP. Mal teda použiť analógiu legis, konkrétne ustanovenie § 106 ods. 3 Obč. zák. vzhľadom na podobnosť skutkovej podstaty. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21.12.2010, sp. zn. 2Cdo/48/2010.

V danom prípade nesúhlasí s konštatovaním súdu, že analógiu v danom prípade nemožno použiť ani s poukazom práve na rozdielnosť inštitútu náhrady škody

a bezdôvodného obohatenia a konkurenciu týchto inštitútov, nakoľko v bode 34. tohto rozsudku už okresný súd analógiu pri týchto dvoch inštitútoch pripúšťa. Presvedčenie

o dôvodnosti vznesenia obvinenia je iné než presvedčenie o vine obvineného. Navyše aj po vznesení obvinenia môže prokurátor zastaviť trestné stíhanie alebo postúpiť vec (§ 214 -

§ 215 Trestného zákona). V tejto súvislosti poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. I. ÚS 51/2020 zo dňa 09.06.2020, ktorý zrušil rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/163/2018 zo dňa 22.05.2019. Uznesenie o vznesení obvinenia nie je preto takým rozhodnutím, ktoré môže zakladať skutočnú vedomosť o osobe, ktorá sa mala bezdôvodne obohatiť (ale len pravdepodobnú). Skutočnú vedomosť o osobe, ktorá sa mala bezdôvodne obohatiť ustáli až meritórne rozhodnutie v trestnom konaní, nakoľko ako bolo už zhora uvedené súd môže obžalovaného spod obžaloby oslobodiť,

v dôsledku čoho by nebola potvrdená ani existencia bezdôvodného obohatenia a jeho status ako plnenia z nepoctivých zdrojov. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodného obohatenie a

kto ho získal. Skutočnú vedomosť o majetkovom prospechu získanom z nepoctivého zdroja – páchaním trestnej činnosti prokurátor získa až v deň právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku v trestnom konaní. Za tejto okolnosti je podstatný právoplatný rozsudok v trestnom konaní sp. zn. 6T/61/2018-1931, ktorým bol žalovaný odsúdený za skutok, v rámci ktorého došlo k jeho bezdôvodnému obohateniu a ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.12.2018. Týmto momentom začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota na uplatnenie nároku štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného trestným činom. Žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia bola teda podaná zo strany žalobcu v zákonnej lehote. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhoval, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

8. Žalovaný podal odvolanie proti výroku II., ktorým súd žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal. Má za to, že mu patrí náhrada trov konania vo výške 100 % pre plný úspech vo veci. Právne argumentuje právnou vetou v Náleze Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 320/2020 uverejnenej v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod por.č. 59/2021. Samotná okolnosť obligatórneho zákonného zastúpenia štátu ako strany konania príslušnou prokuratúrou nemôže byť dôvodom nepriznania nároku na náhradu trov konania protistrane, ktorá mala plný úspech vo veci. Uvedený prístup by bol v rozpore s vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu, keďže by popieral zásadu spravodlivej náhrady trov konania a súčasne by porušoval princíp rovnosti sporových strán. V tejto súvislosti nemožno argumentovať ani verejným charakterom žaloby prokurátora a jeho úlohou chrániť verejný záujem a zákonnosť, pretože by sa tak dialo za súčasného porušovania subjektívnych práv dotknutej strany. Navrhoval, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku v bode II. rozsudku a žalovanému priznal 100 % náhradu trov konania z dôvodu plného úspechu vo veci.

9. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a s jeho právnou a skutkovou argumentáciou a taktiež, z dôvodu neopakovania sa, sa pridrižiava svojej skutkovej a právnej argumentácie ohľadom námietky premlčania a premlčania nároku žalobcu v rámci plynutia subjektívnej lehoty uvedenej v písomných a ústnych prednesoch pred súdom prvej inštancie. Právny argument žalobcu nabúrava rovnaké právne postavenie všetkých účastníkov zakotvené v ust. § 2 ods. 2 Obč. zák.. V ust. § 107 ods. 1 Obč. zák. je stanovená právna skutočnosť pre začiatok plynutia subjektívnej lehoty pre všetkých účastníkov rovnako a to na deň keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil a nie na deň právoplatnosti rozsudku v trestnom konaní. Inými slovami pre všetkých účastníkov platí začiatok plynutia subjektívnej lehoty deň keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil a pre žalobcu platí začiatok plynutia subjektívnej lehoty deň právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku v trestnom konaní. V konaní pred súdom I. inštancie žalobca začiatok plynutia subjektívnej lehoty dňom právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku v trestnom konaní zdôvodňoval prezumpciou neviny a v odvolaní to zdôvodňuje nebezpečenstvom, že žaloba bude zamietnutá súdom pre predčasnosť. Súd prvej inštancie na pojednávaní presne uviedol čo od žalobcu požaduje, aby žalobca do svojho vyjadrenia uviedol. Žalobca uvádzal to isté, čo uvádzal na pojednávaní a čo mu žalovaný vyvrátil. Žalobca sa najneskôr dňa 10.05.2017 t.j. do 48 hodín od jeho vydania dozvedel z uznesenia o vznesení obvinenia ČVS: G./H., ktoré mu podľa § 206 ods. 1 Tr. por. predložil vyšetrovateľ, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a že sa bezdôvodne obohatil žalovaný a I. J.. Z ďalších zadovážených dôkazov sa žalobca dozvedel, že bezdôvodne sa obohatila aj spoločnosť A. J., IČO: XX XXX XXX a I. J.. Žalovaný vo svojom výsluchu sa ku skutku doznal. Navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie súdu I. inštancie ako vecne správne potvrdil.

10. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že s dôvodmi opísanými vo vyjadrení žalovaného sa nestotožňuje. Nesúhlasí s námietkou, že premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia začína plynúť momentom vznesenia obvinenia, nakoľko až do právoplatného ukončenia trestného konania platí zásada prezumpcie neviny. Právoplatný rozsudok Okresného súdu Trenčín bez pochybností preukazuje záver, že sa žalovaný dopustil zločinu neoprávneného zaobchádzania s látkami s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom podľa § 176 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. f) Trestného zákona k § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona. Čo sa týka preukazovania režijných nákladov, skladného, balného, poštovného, ktoré opakovane namieta právny zástupca žalovaného, uvedené nespadá do dôkaznej sféry prokuratúry ako žalobcu, nakoľko predmetnú

výšku týchto nákladov by mal preukázať v civilnom konaní práve žalovaný ako strana, ktorá preukazuje pravdivosť svojho tvrdenia a dôkazy k nim. Okresný súd Trenčín navyše poukazuje vo svojom rozsudku na to, že sa žalovaný k spáchaniu skutku sám priznal počas výsluchu dňa 19.09.2017, kedy štát – žalobca už mal nespochybniteľnú vedomosť o spáchaní daného trestného činu žalovaným, kedy trestné konanie skončí dohodou o vine a treste alebo odsudzujúcim rozsudkom. Žalobca však zdôrazňuje a poukazuje na to, že trestné konanie pred súdom môže skončiť aj oslobodením, v dôsledku čoho by nebola potvrdená ani existencia bezdôvodného obohatenia a jeho status ako plnenia z nepoctivých zdrojov, nanajvýš súd nie je viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe (§ 278 ods. 3 Trestného poriadku), preto nespochybniteľnú vedomosť o spáchaní daného trestného činu žalovaným zakladá až právoplatný odsudzujúci rozsudok súdu v trestnom konaní. Preto súd vyložil nesprávny výklad začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty v predmetnej veci, navyše sám v bode 32. rozsudku uviedol, že otázka začatia plynutia premlčacej doby pri tomto druhu bezdôvodného obohatenia nie je doposiaľ vyriešená rozhodovacou činnosťou súdov. Uvedený rozsudok súdu sa javí ako nepresvedčivý. Naďalej zotrváva v celom rozsahu na svojom podanom odvolaní a navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

11. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že podľa § 261 CSP povinnosť nahradiť trovy konania nemožno uložiť prokurátorovi. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na prípady podania žaloby prokurátorom podľa § 93 ods. 1 CSP a na prípady účasti prokurátora v začatých konaniach podľa § 93 ods. 2 CSP. Vzhľadom na uvedené prokurátor má v rámci sporového konania špecifické postavenie vyplývajúce zo základných úloh prokuratúry, ktoré spočívajú v ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu. Vo vzťahu k podanému odvolaniu v uvedenej časti sa žiada uviesť, že pokiaľ ide o zodpovednosť za procesný úspech alebo za zavinenie podľa § 255

a § 256 CSP, nemožno prokurátorovi uložiť povinnosť nahradiť trovy konania, nakoľko tomu bráni ustanovenie § 261 CSP. Toto pravidlo platí bezvýnimčne a vo vzťahu ku všetkým subjektom, ktorým by mohol potenciálny nárok na náhradu trov konania, vrátane trov dokazovania, vzniknúť. Je namieste, aby strana, ktorá v spore so svojím nárokom zvíťazila, dostala ňou vynaložené trovy nahradené od protistrany. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov. Uvedené sa však neuplatní

v prípade, ak je neúspešnou stranou prokurátor, nakoľko tomu bráni imunita prokurátora voči náhrade trov konania. Podaním predmetnej žaloby tak prokurátor sledoval ochranu verejného záujmu a zabezpečenie zákonnosti vo veci, na ktorú sa vzťahuje žalobné oprávnenie prokurátora. Taktiež k jeho podanému odvolaniu vo vzťahu k spornosti začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty v predmetnej veci dal do pozornosti i uznesenie Krajského súdu v Trnave pod sp. zn. 23Co/111/2022-117 zo dňa 30.03.2023.

12. Žalovaný následne v písomnom vyjadrení uviedol, že v celom rozsahu nesúhlasí s právnou argumentáciou žalobcu. Žalobca neustále poukazuje na prezumpciu neviny, ktorá však nemá vplyv na civilné konanie. Občiansky zákonník nešpecifikuje pre vznik zodpovednosti úmyselné konanie alebo protiprávny úkon, preto nie je na mieste poukazovať na prezumpciu neviny. Na pojednávaní konanom dňa 16.02.2023 sám žalobca pri svojom výsluchu poukázal na výsluch žalovaného zo dňa 19.09.2017, kedy preukázateľne vedel, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil. Zároveň poukázal na to, že žalobca má v civilnom konaní dôkazné bremeno a teda je povinný preukázať rozsah bezdôvodného obohatenia jeho osobou.

13. Žalobca v písomnom vyjadrení uviedol, že zotrváva v celom rozsahu na svojom podanom odvolaní a navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

14. Skôr, ako odvolací súd pristúpil k preskúmaniu veci v dôsledku podaných odvolaní žalobcom a žalovaným, zisťoval, či odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote, subjektom, ktorý je na podanie odvolania oprávnený, ako aj to, či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon takýto opravný prostriedok pripúšťa.

15. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

16. Podľa § 362 ods. 2 CSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

17. Podľa § 362 ods. 3 CSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa ods. 1 preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia.

18. Podľa § 362 ods. 4 CSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na nepríslušnom súde preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením o súde príslušnom na podanie odvolania. To platí aj vtedy, ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o súde príslušnom na podanie odvolania.

19. Podľa § 121 ods. 1, 2, 3, 4, 5 CSP lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

20. Podľa § 386 písm. a) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene.

21. Z obsahu spisu vyplýva, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol žalobcovi riadne doručený elektronicky dňa 20.03.2023, čo má odvolací súd za preukázané z elektronickej doručky, ktorá má charakter verejnej listiny. Nasledujúcim dňom začala žalobcovi plynúť zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie, pričom posledný deň lehoty pripadol na 04.04.2023. Žalobca podal odvolanie elektronicky až dňa 05.04.2023, čo má odvolací súd za preukázané z elektronickej doručky. Z toho je zrejmé, že žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie až po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania.

22. Na základe uvedených skutočností, keďže žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie oneskorene, odvolací súd podľa ust. § 386 písm. a) CSP jeho odvolanie odmietol.

23. Ďalej sa odvolací súd zaoberal odvolaním žalovaného, pričom zistil, že odvolanie žalovaného bolo podané v zákonnej lehote, preto krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle ust. § 379, § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku II. o náhrade trov konania podľa § 388 CSP zmeniť.

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. V sporových konaniach sa pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu (§ 255 ods. 1 CSP). Podľa tejto zásady súd strane, ktorá mala v konaní úspech, prizná nárok na náhradu trov konania podľa jej pomeru úspechu v konaní a to proti strane neúspešnej. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Úspech v konaní teda treba chápať v závislosti od výsledku súdneho sporu, pričom pod úspechom treba rozumieť úspech v zmysle procesného výsledku.

26. Podľa § 261 CSP povinnosť nahradiť trovy konania nemožno uložiť prokurátorovi.

27. Podľa právnej vety uvedenej v Náleze Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 320/2020 a uverejnenej v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod por.č. 59/2021, samotná okolnosť obligatórneho zákonného zastúpenia štátu ako strany konania príslušnou prokuratúrou nemôže byť dôvodom nepriznania nároku na náhradu trov konania protistrane, ktorá mala plný úspech vo veci. Uvedený prístup by bol v rozpore s vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu, keďže by popieral zásadu spravodlivej náhrady trov konania a súčasne by porušoval princíp rovnosti sporových strán. V tejto súvislosti nemožno argumentovať ani verejným charakterom žaloby prokurátora a jeho úlohou chrániť verejný záujem a zákonnosť, pretože by sa tak dialo za súčasného porušovania subjektívnych práv dotknutej strany (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 320/2020 zo 14.12.2021).

28. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol správne podľa § 255 ods. 1 CSP, avšak nesprávne v spojení s § 261 CSP konštatoval, že v prejednávanej veci nemožno prokurátorovi uložiť povinnosť nahradiť trovy konania a na základe uvedenej skutočnosti rozhodol tak, že výrokom rozsudku vyslovil, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva. V prejednávanej veci súd prvej inštancie v prvom rade skúmal aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu na podanie žaloby, pričom správne dospel k záveru, že podľa § 93 ods. 1 písm. a) CSP je splnená aktívna legitimácia štátu v zastúpení príslušnou okresnou prokuratúrou na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia a na podanie žaloby. Bezdôvodné obohatenie sa v takomto prípade vydáva Slovenskej republike v zastúpení obvodným úradom v sídle kraja ako dočasnému správcovi majetku štátu podľa § 5 ods. 1 Zákona o správe majetku štátu. Žalobu v mene Slovenskej republiky podáva Okresná prokuratúra Trenčín s poukazom na ustanovenie § 93 ods. 1 písm. a) CSP, pričom v tomto prípade prokurátor vystupuje ako zákonom určený zástupca štátu. Vzhľadom na vyššie citovaný Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 320/2020 zo 14.12.2021 odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že právny názor, podľa ktorého § 261 CSP nedovoľuje uložiť prokurátorovi konajúcemu ako zástupca štátu povinnosť nahradiť trovy konania, nie je správny. Povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania totiž by nebola uložená prokurátorovi ako zástupcovi štátu, ale Slovenskej republike ako strane konania. Samotná okolnosť obligatórneho zákonného zastúpenia štátu ako strany konania príslušnou prokuratúrou nemôže byť dôvodom nepriznania nároku na náhradu trov konania strane, ktorá mala plný úspech vo veci. Ako konštatoval Ústavný súd SR vo vyššie uvedenom náleze, uvedený prístup by bol v rozpore s vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu, keďže by popieral zásadu spravodlivej náhrady trov konania a súčasne by porušoval princíp rovnosti sporových strán (čl. 6 CSP). V tejto súvislosti nemožno argumentovať ani verejným charakterom žaloby prokurátora a jeho úlohou chrániť verejný záujem a zákonnosť, pretože by sa tak dialo za súčasného porušovania subjektívnych práv dotknutej strany. Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery, odvolací súd konštatuje, že aplikácia ustanovenia § 261 CSP okresným súdom nebola správna, preto odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o trovách konania tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému odvolací súd priznal nárok náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovoľaateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).